

FAHRİ YAZGAN VE ABANASPOR

Hayati Tahsin Yılmaz (1933):

“**Türkiye**’de yönetim zaman zaman gerici güçlerin baskısıyla yozlaşıyor. Ama Büyük **Atatürk**, devrimlerin temellerini öylesine sağlam atmış ki, gençlik; aydın ve kimi zaman da ordu bu yozlaşan yönetimi tedirgin edebiliyor.

Devrimlerin yozlaşmaya yüz tuttuğu 25-30 yıldan beri gençlik ve aydınlar özellikle büyük kentlerde seslerini yükseltebiliyordu. **Anadolu**’nun küçük kentleri hep gerici güçlerin baskısı altında kalmış, bu kentlerin gençleri ve aydınları iyi bilinçlenememiş, bilinçlenenler de seslerini pek çıkaramamıştır.

Bu ortamda **Abanamızın** çok özel bir yeri var. Çok partili yaşama girdiğimiz 1945’ten başlayarak **Atatürk** devrimleri yavaş yavaş yozlaşmaya başlarken, Abana’da ters yönde bir gelişme görüyoruz: Abana’nın ‘**tek adam**’ı **Fahri Yazgan** (1914), bu tarihlerde Abana’daki on yıllık çalışmasının ürünü devşiriyordu. **Abana’da devrimci bir gençlik** yetişmişti ve gençlik artık Abana demekti. 40-45 yaşlarındakiler bile kendilerini genç sayıyor, ilgiyle izlenen oyunlara, temsillere, gösterilere ‘fiilen’ katılıyordu. Başka bir deyimle halk gençleşmişti.

Türkiye’nin öteki yerlerinde devrim bayrağını gençlerle beraber devlet kesiminde görev alanlar taşıırken, **Abana**’da bu işi halk yapıyordu.

O yılların Abanasındaki bu **devrimci kuşak** bilinçli miydi? Kuşkusuz değildi. Ama tüm gençliği etkileyen **Fahri Yazgan, İstanbul** kültürü almış bir aydıydı. Çeşitli konularda kendini yetiştirmiş, kendine özgü görüşler edinmişti. Okumak, yeni şeyler öğrenmek alışkanlığını yaşamının sonuna dek sürdürcekti.

Abana’daki bu bilinçli, her şeyi iyi bilen ve de iyi futbol oynayan kişi, gençliği iyice etkilemiş, bir çeşit ‘**dikta**’ kurmuştu.

O yılların Abanasında ‘**gerici**’ ya da ‘**tutucu**’ dediğimiz kişiler yok muydu? Kuşkusuz vardı. Ama o yılların Abanasında gericilik ‘geçer akça’ olmadığından (şimdiki devrimcilik gibi), bu gericiler seslerini çıkaramadığı gibi, kendilerini zaman zaman devrimci eylemlere katılma zorunluluğunda sayıyordu. Tıpkı, **Türkiye**’nin ‘tek adam’ı **Mustafa Kemal Atatürk**’ün sağlığındaki **Türkiye** gibi.

Abana’daki bu devrim sürecini ilçeliğin kaldırılması (1954) da uzun süre etkileyemedi. Ama **devrim** düşmanlarının tedirginlikleri artık iyiden iyiye seziliyordu. Bunlar, ödevlerini yapamamanın ezikliği içindeydi.

Ayaktakiler: **Varol Yazgan, Hayati Tahsin Yılmaz ve Cemile Yazgan.**
Ötekiler: **Ayla Yazgan, Fahri Yazgan ve Ömer Yazgan (1972).**

İlçeliğin kaldırılması, **Abana**'nın ekonomik yaşamında büyük değişiklikler yaptı: Abana'dan göçler oldu. Bir iki yıllık sarsıntıdan sonra Abanalı, yaşamını sürdürebilmek için yeni kaynaklara yöneldi. **Turizm** doğdu. Yeni küçük sanayi dalları kuruldu. Özellikle **makaracılık**, **Abana'dan göçü** büyük ölçüde engelledi.

1960 Devrimi'ni Abanalı coşkuyla karşıladı. Ama ilçeliğin geri alınması işi uzadıkça tedirginlikler de arttı. Ortamdan yararlanan Abana'nın **tutucu** kanadı, ilk kez olarak sesini duyurmaya başladı. **Bozkurt**'un durumu da davranışlarını kolaylaştırdı. **CHP**'nin ya da herhangi bir Abanalının kötü davranışı **Fahri Yazgan**'a mal ediliyor; onun **'istenmeyen adam'** olarak tanıtılmasına çalışılıyordu. 1950-60 yönetiminde bile **devrimci çizgiden** ayrılmayan Türkiye'nin tek kenti **Abana**, 1960'ların devrimci ortamında yavaş yavaş tutucu güçlere teslim olmaya hazırlanıyordu. Artık Abana'da da **karşı güç** oluşmuştu.

Fahri Yazgan 1963 seçimlerinde, belediye başkanlığı için adaylığını koymama kararı aldı (belki de **'düşük başkan'** olmaktan korkuyordu). Ama kime güvenebilirdi? Abana'da bir **'ikinci adam'** yetişmemişti. Gençleri toplayarak aralarında bir başkan adayı seçmelerini istedi. Gençler karara varamadı ve seçeceği adayı destekleyeceklerini **Fahri Yazgan**'a bildirdi. Yapılan liste seçimleri kazandı. **Mahmut Şekerci** (1937) **Türkiye**'nin en genç belediye başkanıydı. Belediye meclisi üyeliklerinden çoğu da gençlerin eline geçmişti.

Fahri Yazgan 1939'da.

Ve **Fahri Yazgan**, yerini kimsenin dolduramayacağı büyük bir boşluk bırakarak **İstanbul**'a gitti. **Abana**'da otuz yıla yakın sözünü geçirmiş, en az on beş yıl **Türkiye** koşullarından soyutlanarak, tutucu güçlere yaşam hakkı tanımamıştı.

Onun gölgesinden bile korkanlar alanı boş buldu.

1968'de yeniden ilçe olurken, neredeyse tutucu güçlerin etkisi altına girmiş **'yenik bir Abana'** vardı ortada. Bugün bile (1979), üyelerinin hemen yarısı Abanalı olan **Memurlar Kulübü**'nde **Cumhuriyet** yerine **Tercüman** okunması, bu yenikliğe çarpıcı bir örnektir. **Fahri Yazgan**, on beş yıllık cezalı döneminin **tek sorumlusudur**. Doğru. Ama bugün Abana'dan bir **Sabri Tıgılı** çıkmışsa, gazetemiz **Abana** ileri bir çizgideyse, bunda **Fahri Yazgan**'ın büyük payı olduğu unutulmamalıdır. **Abana on beş yıl cezalı** kalmıştır ama, **çağdaş** kalmayı da tümüyle yitirmemiştir" (AG, 15 Ekim 1979).

Yukardaki yazı, **Fahri Yazgan**'ın (1914) sağlığında yazıldı (ölümü 1981).

1936'da doğduğu yer olan **Abana**'ya dönen **Fahri Yazgan**, dayısı **Nuri Ahmet**'in (Yeğin, 1887) kızıyla (Cemile Yeğin) evleniyor ve 15 Nisan 1937'de **Abanaspor** Kulübü'nü (Gençlerbirliği) kuruyor.

Ayaktakiler: Lütfi Aydın, Mahmut Şekerci, Hayati Tahsin Yılmaz, Nurettin Yeğin, Necat Bartınlı, Yalçın Gürsoy, Burhan Saraç ve Mehmet Makaracı. Çömelenler: Evrenyeli İsmail, Rizvan Mor (sonuncu bilinemedi) (1964 öncesi-Nurettin Yeğin).

Fahri Yazgan, (bilinmiyor), Mustafa Atayurt ve Muzaffer Tıgılı (Enis Tıgılı).

Mehmet Ali Geriş, Lütfi Aydın ve Nurettin Yeğin (Nurettin Yeğin).

Salim Yılmaz (1938):

“Abana’ya, Abana doğumlu ama **İstanbul** eğitimi ve kültürü almış bir genç (**Fahri Yazgan**) geliyor. Gemici arkadaşlarından da güç alan bu genç, **Orta Karadeniz**’in bu kesiminde **reformcu** ve **devrimci** girişimlerde bulunuyor. Ve Abana tarihine **altın sayfalar** yazılıyor” (AG, 15 Nisan 1981).

Varol Yazgan (1937):

“1936 yılında **Fahri Yazgan** adında bir genç geliyor, evlenip Abana’ya yerleşiyor. 1914 yılında **Abana**’da doğmuştur ve aslen Abanalıdır. Ailesi **İstanbul**’da olduğundan orada yetişmiştir. **Kabataş Lisesi 2.** sınıftan ayrılmış, öğrencilik ve gençlik yıllarında spor yapmış, lise takımında, **Beşiktaş Kulübü**’nde oynamış ve **İstanbul yüzme ikincisi** olacak kadar iyi yüzen bir gençtir(*). Bir başka genç de **Mehmet Ali Geriş**’tir (1911). O da **İstanbul**’da lise tahsili yapmış iyi bir futbolcu. O sıralarda **Kastamonu**’da **Avni Doğan** validir. Sporu çok sever. Bu gençleri duyunca, **Abana**’da **bir spor kulübü** kurulmasını ister. O sıralarda çevrede sadece **Kastamonu** ve **İnebolu**’da spor kulübü vardır”

(Abana Haber Gazetesi, 15 Şubat 1987).

Saffet Demirtaş (1927):

Fahri Yazgan (1914)

çok genç olarak **Abana**’ya gelmişti. **Abana Gençlerbirliği** Spor Kulübü’nü 1937’de kurdu. İlk futbol alanımız **Cevizlik**’ti. Çok küçüktü. İkinci futbol alanı olarak, o zamanki yanan yeni ilkokulun kuzeydoğusundaki kumluk alan seçildi. Kadın, erkek ve biz çocuklar oraya toprak taşıdık. Kimi sırtıyla, kimi arabayla. Biz çocuklar çantamızla taşıdık. Alan böylece yapılmış oldu. Halkımız da meraklanmıştı. İyi bir takım kuruldu. Her akşam bu alanda futbol çalışması yapılırdı. **Ayancık**’ta kuvvetli bir futbol takımı vardı. Önce **Ayancık** geldi...” (AG, Nisan-Mayıs 1996).

*) **Fahri Yazgan** (1914) ortaöğrenimini **Beşiktaş-Yıldız**’daki “**Şems-ul Mekatip**”’te (okulların güneşi) yaptı ve **Kabataş Lisesi 2.** sınıfından sonra ayrıldı. **İstanbul**’da **Beylerbeyi Spor Kulübü**’nün kaptanlığını yaptı. **Beşiktaş**’ta oturduğundan, **Beşiktaş Kulübü**’yle de doğrudan ilişkisi vardı. Daha sonra **Beşiktaş** takımına girdi ve 2. takımın sağbeki olarak oynadı. Zaman zaman birinci takımda da oynadı. İyi yüzerdi. Bir kez **İstanbul dalma ikincisi** oldu. **Abana**’da 1945-49 (Ekim 1949’da İstanbul’a taşındı) ve 1958-62 arasında belediye başkanlığı yaptı (1954 ile 1958 arasında belediye kaldırılmıştı. 1960’taki 27 Mayıs Devrimi sonrasında da birkaç ay başkanlık yapmadı). **Fahri Yazgan**, Abana Belediye Başkanlığı’ndan ayrılış nedeni olarak Abana dışına yolcuğunun kısıtlanmasını gösterir. **Kastamonu Valiliği**’ne verdiği 15 Mart 1962 tarihli dilekçe: “Belediye elektrik santrali takviyesi için yapacağım vazife seyahati hakkında kaymakamlık makamına, mucip sebepleri ihtiva eden yazıyı taktim etmiş ve makamınıza sunulmak üzere beraberimde getirmiştim. **Devrekâni İlçesi**’nde bulunduğunuzu öğrenince, gece konağa telefon ederek seyahat müsaadesi rica etmiş ve cevap olarak ‘**Abana Belediyesi**’nin durumu, faaliyeti ve teşebbüsleri hakkında vilâyette hiçbir malumat bulunmadığı, mansup belediye reisinin **Ankara**’da yaptığı temaslar hakkında vilâyete malumat vermediği, şimdiki izini icap ettiren sebep iyice incelenmeden kendisine izin verilemeyeceğinden, geri dönmesi’ söylenmiştir. **Abana**’ya küçümsenmeyecek bir gelir sağlayan turizm mevsiminin yaklaşması dolayısıyla, diğer turistik bölgelerle büyük şehirlerimizde reklam yolu ile rekabet, **Abana**’da oturmakla sağlanamayacağından, mansup belediye reisleri için çizilen hudut dahilinde çalışmakla faydalı olamayacağımı düşündüm ve istifaya karar verdim...”

TÜRKİYE’NİN EN POPÜLER ŞAMPİYON BOKSÖRLERİ KASTAMONU’DAN ÇIKAR

Uzun yıllarını boks sporuna vermiş hemşehrilerimizi araştıran dergimiz, bu dalda büyük isim yapmış hemşehrimiz **Hüsnü Yücel** ile bir söyleşi yapmıştır. Kendini sizlere tanıtmak için yaptığımız başvuruyu kabul eden Sayın Yücel’i gene kendi kaleminden sunuyoruz:

“Ben **Hüsnü Yücel**. 1923’te **Abana**’da doğdum. **İstanbul Kumkapı Güreş Kulübü**’nde 1938’de boksa başladım. Hocam **Hilmi Bick**’ti.

1939’da **BJK** forması ile **Süleymaniye Direkterarası Solonu**’nda 67 kiloda ringe çıktım. 40 dakikada iki maç kazandım. Son rakibim bir maç yaptı ve nakavtla kazandı. Ama ben yılmadım. Benim yendiklerim ondan daha üstündü. O gece üçüncü maça çıktığımda, gecenin en genç boksörü olarak halk tarafından coşkun bir şekilde alkışlandım. Şampiyon **Hüseyin Er**, Donanma Yüzme ve 61 Kilo Boks Şampiyonu Kardeşim **Sabri Yücel**’in büyük teşvikleri ile 1, 2 ve 3. raundlarda devamlı hücum ettim ve maçı ‘aparkart’la kazandım.

Galibiyet madalyasını o zamanın **Boks Federasyonu** Başkanı **Eşref Şefik** taktı. Aynı zamanda **Cumhuriyet Gazetesi** yazarı olan **Eşref Şefik**, nereli olduğumu sordu. ‘**Kastamonu** uşağıyım’ diye cevap verdim.

O yıllarda merhum **Sulhi Garan**’ın çıkardığı **Kırmızı Beyaz Mecmuası**’nda kapak resmi olarak çıktım. Uzun yıllar ünvanımı kimseye kaptırmadım.

Başta **Hüseyin Er**, Merhum **Raşit Bey**, **Yaşar Danacı**, **Cemal Yılmaz**, **Ertan Yılmaz**, merhum **Abdullah Tonba**, **Mehmet Bey** ve ben olmak üzere **Kastamonulu** boksörler **Türk** spor tarihinde yerlerini almışlardır.

1939’dan beri Türkiye şampiyonları arasında yer alan **Kastamonulu** boksörler:

- 51 kilo: **Yaşar Danacı (Abana)**.
- 57 kilo: **Hüsnü Yücel (Abana)**.
- 61 kilo: **Hüseyin Er (İnebolu)**.
- 63 kilo: **Mehmet Altıntürk (Evrenye)**
- 66 kilo: **Abdullah Tonba (Evrenye)**
- 71 kilo: **Raşit Altıntürk (Evrenye)**
- 80 kilo: **Ertan Yılmaz (Abana)**
- 81 kilo: **İzzet Erdem (İlişi)**”

Sayın **Hüsnü Yücel**’i, geçmişteki üstün başarılarından dolayı kutluyoruz.

Sayın **Hüsnü Yücel**’le söyleşimiz arasında, son günlerin en popüler güldürü sanatçısı olarak bilinen **Uğur Yücel**’in de **Kastamonulu (Abana)** olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. **Hüsnü Yücel**, **Uğur Yücel**’in amcasıdır.

İlçeleri, Köyleri ve Gurbetçileriyle **KASTAMONU DERGİSİ**
(Nisan-Mayıs 1990, sayfa 14)

1950 ORTALARI. Denize yakın büyük-uzun yapı "ortaokul" olarak yapılan yapıdır (1997'de yıkıldı). Bu yapı ile yüksek yapı (Cıburuk'un yapısı) arasında görülen çizgi, topun denize kaçmaması için futbol alanının kuzeyine çekilen duvardır (Hayri Yeğin).

Fahri Yazgan

Abanaspor Kulübü'nün kuruluşunu, İlk iki spor alanının yapılmasını ve **Ayancık** karşılaşmasını **Fahri Yazgan**'dan (1914) dinleyelim:

"...**Abana**'ya gelip, bu **Karadeniz**'in kanlı canlı, gürbüz ve çok güzel vücutlu erkeklerini, delikanlılarını gördükten sonra burada bir **spor kulübü** kurma düşüncesi kafama takıldı. Bana en büyük desteği, o zamanki **Kastamonu** Valisi **Avni Doğan** Bey gösterdi. Zaten o da, **İstanbul**lu bir futbolcunun Abana'ya geldiğini duymuş ve Abana'da bir kulüp açmamı bana tavsiye etmişti. '**Cevizlik**' diye adlandırılan yerde ilk sahamızı kurduk. O ara köy idaresinin büyük emeklerle oraya diktiği fidan halinde çınarlar vardı. Ama çaresiz, yine

onların izniyle çınarların çoğunu kaldırdık. Büyük ceviz ağaçları vardı, şimdi zaten birkaçı durur, o büyük ceviz ağaçlarını da kestik. Yalnız, uğraştık, hamamı yıkamadık. (...) Bu maçı (**Ayancık**) kabul edelim, ama bu maça layık bir de saha yapalım. (...) Erkekler daha çok kazma işine giriyorlar. Ve gördüğümüz hamamın arkasındaki tepe kısmından kazmak suretiyle küfe küfe toprak kadınlarımız tarafından günlerce sırta çekilerek o kumların üzerine dolduruldu, üzeri ıslatılarak, öküzlere çektiği mermerden, küçük bir silindir gezdirildi ve yüzeyde az çok bir sertlik meydana getirildi. Dümdüz bir saha oldu. Kaleleri koyduk yerlerine. Hatta hiç unutmam, ilk kale ağlarını satın alacak paramız yoktu. Yerli balıkçılarımız ilmek edip örebildikleri kadar ördükleri ağları kendi elleriyle kalelerimize taktılar. Sonra muhteşem **Ayancıklılar** geldi. Biz, **İnebolu**'dan takviye olarak maça çıktık ve **Ayancık**'ı 2-1 yenerek Abanalılara ilk büyük imtihanımızı verdik (6 Haziran 1937). Bütün vilâyette bomba tesiri yaptı. Bir sürpriz oldu. Küçük, çok küçük **Abana Bucağı**'nın spor kulübü, koskoca **Ayancık**'ı devirmişti. Sırası gelmişken onu da arzedeyim, **Ayancıklılar** burada bir gece misafir ettik. Kuzular doldurduk. Ziyafet çektik. Bir avuç Abanalı, bir avuç Abanalıydı bunu yapan. O eski kulüp binamızda onları yatırdık. Ama öyle bir yatırma ki, görülmemiştir. Bütün evlerden bu vefakâr kadınlarımız gelinlik yatak takımlarını bize bir gecelik için verdi. Onları öyle düzenledik ki, gerçekten her oda birer gelin odası olmuştu. Ve ben

unutmuyorum, kulübün genel başkanı olarak **Ayancıklı Mehmet Cık**'le beraber, onlara yatacak yerlerini göstermek üzere o odalara girdim. Kapıyı açıp **Mehmet Cık** bu yatakları gördükten sonra, 'Hayır, hayır!' dedi, 'bura-da benim çocuklarım yatamaz! Burada ancak gelinle damat yatar! Bu nedir? Bu ne ihtişam!' diye ağlamaya başlamıştı" (AG, 24 Eylül ve 28 Kasım 1970).

1985 KASTAMONU 2. AMATÖR KÜME FUTBOL BİRİNCİSİ OLAN TAKIM
Soldan sağa: Hilmi Yıldırım, Mehmet Şenol, Savaş Alkan, Feyzi Köse, Avni Şengör, Cemil Ofluoğlu, Musa Ersöz, Niyazi Öztürk ve Mehmet Abana. Çömelenler: Rıza Çelikbaş, Refik, Erdoğan Çiftçi, Eren Gürsoy, Yılmaz Keleş, Vuslat Can ve Erdiç Ergin (Hilmi Yıldırım).

1985 Kastamonu 2. Lig'inde Abana Gençlerbirliği'nin birincilik kupası

Ayancık'ın çalıştırıcı-oyuncusu **Mehmet Cık**, **Ayancık**'a dönünce sporcularına şöyle seslenir (7 Haziran 1937):

“Pek neşeli, pek verimli, pek candan bağlılıklar ve samimiyetler içinde cereyan ederek bizi biraz daha birbirimize yaklaştıran, biraz daha birbirimize sevdiren, muhitimize tanıttıran ve şerefli **Ayancıkımızı** temsil için kurduğumuz birliği ve arkadaşlığı kuvvetlendiren Abana seyahatinden zevk ve şetaretle döndüğümüz bu anda, cümlelerinizi bu itihad ve numunei imtisal, inzibat ve intizamınızdan dolayı candan ve gönülden tebrik, taktir ve tebci ederim... Bütün tahminlerin fevkindeki nezaket, sadakat ve asaletiniz içinde ibraz ettiğiniz bağlılık ve yardım, yirmi beş senelik emekli spor hayatımın en büyük mükâfatı olmak şerefinden evvel, aziz vatanımızın ve necip milletimin yüksek ve erişilmez meziyet ve kıymetlerinin bir kerre daha tezahürüne vesile olmuş olması ve memleket hesabına kaydedilecek şerefli ve verimli neticeleri doğurması itibarıyla göğsümü kabartmıştır... Her zaman tekrar ettiğim, fakat bir kerre daha yeniden yazmaktan büyük zevkler duyduğum şu sözümü hatırlatmak istiyorum: Muhakkak ki siz, dünyanın en necip ve büyük bir milletin kuvvet ve kıymetlerine ölçü bulamaz, zeki, alicenap, mert ve tertemiz evlâtlarınız. Sizi vatana bağışlayan, düşman çizmelerinden büyük ve kuvvetli eli ile birer birer toplayıp kurtaran, dünyanın her zaman olduğu gibi, bugün de en büyük

milletini yeniden yaratıp, en şerefli devletini kuran **Atatürk**'e bin minnet ve bin şükran... **Abana**'ya yığılan halkı, motorları, galeyan ve tezahürleri, hareketimiz esnasında motorumuzun geniş güvertesinden iftiharla seyrederken, gözlerimden iki damla sevinç yaşı döküldü... **Atatürk**'ün büyük evlâtları, **Ayancık**'ın şerefli çocukları, bu sahada neleri yapmaya ve neleri yaşatmaya muktedir olduğunuzu ben biliyordum. Fakat, huzurunuzda itiraf ederim ki, **Abana**'daki yarattığınız sıcak ve samimi muhiti ve heyecanlı tezahür ve milli kaynaşmayı gördükten sonra, kudret ve kıymetinizin bu derecesini tahmin edememiştim... Orasını bir bayram yeri gibi dolduran, süslü motorları, davul-zurnalı kayıklar; **İnebolu, İlişi, Abana, Ayancık** halkından binlerce insanı gördükten sonra ve bu milli kaynaşmayı seyrettikten sonra, bu kudret ve kuvvetimizin bütün hudut ve şumulünü daha iyi anladım ve gördüm. Siz, **Atatürk** fazilet volkanının feyz ve saadet lavlarıdır... İhtiyar küre, **Atatürk**'üne secde ettiğiniz gibi, size de gıpta edecektir... Var olun çocuklar... Kardeşlerim, **Abana** seyahatimiz vesilesiyle, gerek yeniden **Kastamonu** topraklarına ayak basarken bize unutulmaz teveccühleri bezleden kıymetli Vali **Avni Doğan**'a, misafirperver halkevlerimize ve değerli başkanlarına, gerek avdette **Kastamonu**'ya ve sonsuz lutuf ve ikramlarıyla bizi kendilerine bağlayan ve minnettar kılan **Abanalılarla İnebolu** büyüklerine kıymetli varlığınız namına çektiğim ve aldığım telgraf suretlerini aşağıya yazıyorum. Şerefli birliğimize yüksek kıymetler, asil ruhunuza heyecan ve iftiharlar sunan bu kıymetli insanları yeniden ve tekrar huzurunuzda saygı ile anarım...” (bu konuşma ve konuya ilişkin telgraflar

Fahri Yazgan kürsüdü (Varol Yazgan)

Varol Yazgan'dan alındı)

Mehmet Cık'ın **Abana**'dan Vali **Avni Doğan**'a çektiği telgraf (5 Haziran 1937):

“...**Kastamonumuzun Abanasında**ız. Bu ümrân ve faaliyet diyarına yeniden ayak basan ve ışığınıza yaklaşan **Ayancıklı** çocuklarınız, en büyük sevinç ve saadette **Türk inkılabının** evlâtlarına en kıymetli armağanı **Avni Doğan**'ı gönülden gelen bir iştiyak ve tâzimle andılar. Saygılarımla arz ederim.”

Ayancık'a dönüşte **Mehmet Cık**'ten Vali **Avni Doğan**'a (7 Haziran 1937):

“Kudretinizle, nahiyesine kadar spor alanı ile bezenen **Kastamonu**'nun **Abanasında**, şehirleri imrendiren binlerce sevimli insanla manevi huzurunuzda maçımızı yaptık. Yataklarımız gelin odası; sahamız bayram yeri, gıdamız iman idi. Işığınız, **Kastamonu**'nun bu derin köşesinde de ruhumuza doğdu. Bu ışığın altında **Ayancıklı** evlâtlarınız **Abana**'nın galebesini kendi zaferleri gibi tesit ediyorlar.”

İçlerinde Fahri Yazgan, Mehmet Ali Geriş ve Mahir Özer'in de bulunduğu futbolcular (Varol Yazgan).

Mehmet Cık'ten **Abanaspor**'a (7 Haziran 1937):

“Harita üstünde küçük, fakat kalplerde büyüklerin büyüğü güzel **Abana**'ya ve onun tertemiz, alicenap babalarına, analarına, çocuklarına, münevverlerine, muallimlerine, muhtarlarına, müdürüne, taşına toprağına selamlar.”

3. Futbol Alanı

(Ziraat Bankası yapılmadan önce).

Abana Nahiye Müdürü **Mahmut Berke**'den **Mehmet Cık**'e (7 Haziran 1937 Akşamı):

“Temiz ruhunuzun hissiyatını bildiren kıymetli telgrafınıza teşekkür eder, hakkımda gösterdikleri teveccühleri unutulmaz evlâtlarımla beraber gözle-
rinizden öperim.”

Abana Spor Kurumu adına **Fahri Yazgan**'dan **Mehmet Cık**'e (7 Haziran 1937 Akşamı):

“Halkımıza ve bizlere gösterilen, cid-

den ince ve samimi ilgi ile yazdığınız telgrafınızı toplu halde okurken duyduğumuz sevincin hayatımızda unutulmaz bir hatıra halinde yer aldığını ve mukabil bağlılık ve kardeşliğin ebediyen kökleşmiş olarak daima kalacağını, siz üstadımızın ellerinden, kardeşlerimizin göz ve yanaklarından öpererek saygılarımızla arz ederiz.”

Varol Yazgan (1937):

“Ben **Mehmet Cık**'le 1955'te **Kastamonu Lisesi**'ndekeyken **Karabük**'e maça gittiğimizde tanıştım. Kendisi, **Karabük Demir-Çelik** Fabrikası'nın yönetim müdürüydü. Bize fabrikayı gezdiriyordu. Çok kibar, güzel konuşan bir beydi. Bir ara bu kişinin adının **Mehmet Cık** olduğu söylendi. Ben hemen anımsadım ve kendimi tanıttım. Adam sanki bir yakınını görmüş gibi oldu.

Bana sarıldı, öptü. Babamı sordu. Tüm fabrika gezisi boyunca elimi bırakmadı ve beni hiç yanından ayırmadı” (özel söyleşi).

Fahri Yazgan (1914) anlatıyor:

“...**Abana** gencinin oturduğu yer mutlaka her yerden, her şeyden daha temiz, daha güzel olmalıydı. **Abana** takımı sahaya çıktığı zaman ne formasında bir değişiklik, ne şortunda ne de tozluklarında renk değişikliği vardı. Boyasız bir top ayakkabısı göremezdiniz. Her akşam kulüpte mutlaka toplanırdık. Kulübümüzün üyeleri zaten bizim **Abanalı**lardı. Bizde ayrıca bir üye defteri yoktu. Herkes gelir katılırdı. Orada toplu şarkılar söylerdik. Marşlar öğrenirdik. O marşları sonra topluca her yerde söyleyebilirdik. Müsamere tertiplerdik. Kadını erkekli bütün

Abanalılar ‘Bir milli bayram olsa da gençleri seyretsek, gençlerle beraber eğlensek, gençlerin coşkunuğu bizi de coştursa’ diye beklerdi. Yağmur altlarında, soğuklarda ne bayramlar yapmışızdır ve halk üşenmeden kalkmış gelmiş, bizimle beraber geceyarılarına, sabahlara kadar herkesin katılmasıyla eğlenmiştir. Bu kulüp **Abana**'da en büyük sosyal kuruluş durumuna geldi, **Abana**'da ‘**Abanalılık**’ şuurunu yarattı. **Abanalı** artık ‘**Abanalılık**’la iftihar eder duruma geldi. Çünkü civarda da **Abana**'nın yaptığı bu futbol temasları dolayısıyla kazandığı şöhret, **Abanalı**yı her gittiği yerde ‘ben **Abanalıyım**’ dedirtecek duruma getirdi. Maç biterdi. Yazsa, hep beraber denize gider, denizde yüzerek, hatta oynayarak, itişerek eğlenirdik. Sonra hep beraber giyinir, rahmetli **Hasan Reis'in Mehmet Efendi**'nin (Öztürk, 1891) kahvesinin bahçesindeki havuzun etrafında oturur, çaylarımızı söylerdik. (...) Takımın adı ‘**Kastamonu Muhteliti**’ (karma) oldu. Ben, takımın sağ beki olarak oynuyordum. **İzmir**'e kadar gittik. Fuar zamanıydı. İftihar ettiğim durum şu oldu: Maçtan bir gün önce fuarı geziyorduk. Biz fuarın ana kapısından içeri

1960'lar

girdiğimiz zaman **Fuar Radyosu** neşriyat yapmaya başladı. ‘İşte **Kastamonu Muhteliti** geliyor. **Orta Anadolu**'nun yağız aslanları. Bakın yüzlerine, nasıl belli!’ filan şekilde ve bir ara ‘Bunlar **Kastamonu Muhteliti**’dir. Yarın **İzmir**'in A Takımı'yla karşılaşacaklardır. Bu muhtelit **Kastamonu**'da **Kastamonuspor**, **Çamspor**, **İneboluspor** ve **Abanaspor** kulüplerinden kurulmuştur’ diye sürekli şekilde anons yapılıyordu. O zaman gözle-
rim yaşırdı. **İzmir** neresiydi, **Abana** neresi?” (AG, 3, 17 ve 31 Aralık 1970)

Suat Çavlar (1928):

“...Eskişehir’i falan hep yenmişler. O zamanlar iller arasında **İzmir Fuarı**’nda oluyor bu **Türkiye** genelindeki karşılaşmalar. Demek ki, futbol yeni geliyormuş” (AG, Kasım 1989).

Varol Yazgan (1937):

“**Kastamonu** karmasıyla bir “turne”ye çıkmış. **Samsun**’a, **Eskişehir**’e, **Balıkesir**’e ve **İzmir**’e gidilir. Futbol takımının yanında güreşçiler de vardır. **Fahri Yazgan, Eskişehir**’de ‘aut’ vuruşu yaptıkça türübünlerden gelen ‘alkış’ anlamına gelen ıslık seslerinin hâlâ kulağında olduğunu söylerdi” (özel söyleşi).

Nurettin Yeğin (1930)

“**Fahri Abi** Abana’ya 1936’da geldi. Halamla evlendi. **Abanaspor**1937’de kuruldu. O zaman ben yedi yaşındaydım. **Cevizlik** sahasını ve rahmetli **Salim Kaptan**’ın (Gürsoy, 1910), **Sadık**’ın (Şengül, 1912) kaleciliklerini çok iyi hatırlarım. (...) Ben 6 tane oyuncu ile gittim **Güneşspor**’a (İnebolu). Rahmetli **Necati** (Ulugün, 1932), takım kaptanı olarak beni çıkarmak istedi. 6 oyuncu bizden, 5 oyuncu onlardan! (...) Vilâyet karmasına beş tane oyuncu vermişiz biz: **Kaleci Malik, Fahri Ağabey** (Yazgan, 1914), Öğretmen **Okçu... Eskişehir**’e gittiler, İzmir’e gittiler **Kastamonu Karması** olarak” (AG, Mayıs 1992).

Nihat Ünal (1933):

“**Fahri Yazgan**’ı (1914) ünlü **Ayancık** maçında seyrettim. Acenta **Mehmet Ali Geriş**’le (1911) **İnebolu**’ya karşı oynadım. **İnebolu Güneşspor**’la çok karşılaştık. **Doğanspor**’a karşı **Ördek Necati** (Ulugün, 1932) bizden oyuncu alırdı” (özel söyleşi).

Abanaspor Kulübü 15 Nisan 1937’de kuruldu. Genel kurulunun zamanında toplanmaması gibi nedenlerle kulüp birkaç kez kapatıldı ve yeniden açıldı. Bu açılışlardan biri de 1944’te oldu: “15 Nisan 1937 tarihinde faaliyete geçip 3550 sayılı **Beden Terbiyesi Kanunu**’nun 13. maddesine göre, **İcra Vekilleri Heyeti** (bakanlar kurulu) tarafından 10 Mart 1941 tarihinde 2 no’lu liste mucibi (gereği) kapatılan **Abana Spor Kulübü**’nün” (Nahiye Müdürü Nurettin Peker’in İnebolu Kaymakamlığı’na ve bölge başkanlığına yazdığı bir yazıdan alındı) 25 Haziran 1944’te “**Abana Nahiyesi Müdürlüğü**’ne” yazılan yazıdan, yeniden açıldığı anlaşılıyor:

“Nahiyenizde açılması istenilen gençlik kulübünün açılmasına dair Vilâyet Yüksek Makamı’nın tastikini havi yazı sureti aynen bağlı olarak gönderilmiştir. Gereğinin yapılması rica olunur” **İnebolu Kaymakamı Faik Türegün** (Orhan Peker).

1944’te yeniden kurulan bu “gençlik kulübü”nün başkanı **Fahri Yazgan** (1914); “Umumi Kâtip”i de **Fayık Saraç**’tır (1904).

Dündar Şenol (34):

“**Abana Gençlerbirliği** 56 yıl önce kuruldu. 56 yıldır aynı yerde duruyor. Eğer batılılaşmak istiyorsak, sporun her dalına çalışmalarımızda yer vermeliyiz. Bu da Abanalıların, Abana’ya sevenlerin katkılarıyla gerçekleşebilir. Ben **Avrupa**’da

1938’in **Kastamonu Karması**. 26 Temmuz 1938’de **İzmir Karması**’na 2-0 yenilen oyuncular. Sol başta **Abana Kalecisi Malik** ve sağ başta **Fahri Yazgan** (Varol Yazgan).

tutunmamı **Abana Gençlerbirliği** okulundan aldığım eğitime borçlu sayıyorum. Her gittiğimiz yerde **Abana bayrağını** gurur duyarak taşıyoruz. Tüm arkadaşlarımın bu okulun değerini iyi bilmelerini ve spor yaşamlarını düzenli tutmalarını dilerim” (AG, Eylül 1993).

Futbol alanının denizden yanına, azgın dalgaların girememesi için taş duvar örülmüştü.

Aynur Şengün (1933):

“Ben 1939’da okula başladım. 6 yaşındaydım. O zaman belediyeye deniz vururdu. Futbol alanının denizden yanına duvar çekilmişti. Deniz azınca duvara vuran azgın dalgaların suyu duvarı aşar, futbol alanı göle dönerdi” (AG, Ekim-Kasım 1999).

Sait Şen (Sait Kaptan, 1930):

“1939’da azgın dalgaların top sahasının duvarını yıktığını, dalgaların okulun önüne kadar geldiğini bilirim” (özel söyleşi).

Abana’da ikinci bir futbol takımı kurulur.

Suat Çavlar (1928):

“Biz, anlaşmazlık yüzünden **Denizspor**’u kurduk. **Nurettin Yeğın** (1930) Abana Gençlerbirliği’nin kaptanıydı ve bizi küçümsüyordu. Ona **PTT** kanalıyla bir mektup attım ve maç teklif ettim. Kabul ettiler. 1-1 berabere bitti maç. Herkes şaşırıldı. Bizim için başarı oldu. Golü **Mehmet Makaracı** (1938) attı. Bu takım fazla yaşamadı. Sonra tekrar **Abana Gençlerbirliği** ile birleşildi” (Abana Haber, 1 Şubat 1985).

Varol Yazgan (1937):

“**Denizspor**’u biz kurduk. **İnebolu Güneşspor**’a destek (takviye) için gittiğimiz de olurdu. Bir kez 6 oyuncu ile gittik. Bunların 5’i aklımda: **Lütfi Aydın**, **Erdur Yeğın**, **Varol Yazgan**, **Vedat**

Gürsoy ve **Nurettin Yeğın**. Fırtınalı bir şubat günüydü, motor yollayıp bizi akşamdan aldılar. **İnebolu**’ya gece ulaştık” (özel söyleşi).

Denizspor-Gençlerbirliği karşılaşması (10 Ağustos 1955: 1-1) öncesi (Varol Yazgan).

Abana’nın gelmiş geçmiş en iyi futbolcusu **Lütfi**

Aydın’di (1936).

Ahmet Savaş Can (Tosya, 1944):

“Yıl 1962 olacak. Ben **Kastamonu Çamspor**’da oynuyordum. **Kastamonu**’dan da 4 futbolcu olarak **Tosya** takımıyla **Abana**’ya geldik. Bugünkü hükümetin ye-rindeki sahada **Abana** takımıyla karşılaştık. Birinci yarı golsüz bitti. İkinci yarıda

ilk sayıyı biz yaptık: Bizim **Teoman** adındaki arkadaşı ayağı kayıp düşerken top kafasına çarpıp kaleye giriyor. Seyircilerin bir kesiminden büyük bir alkış koptu. Sonradan öğrendik, alkışlayanlar **Bozkurtluymuş**. Beraberlik sayısını **Lütfi Abi** (Aydın, 1936) yaptı. Ama ne şut! 30-35 metreden attığı şut kalemizden geçti, arkadaki postaneye çarpıp ikinci kez kalemizden geçti. Kalecimiz **Kemal**, ‘Şu kadar yıllık kaleciyim, yaşamımda böyle gol ne yedim, ne de gördüm’ diyerek, kendisinden küçük olmasına karşın, **Lütfi Ağabey**’in yanına gidip alınından öptü. Bir **GS**’li olarak **Metin Oktay**’ı iyi tanırım. Ama **Lütfi Abi**, ayaklarının ikisini de **Metin Oktay**’dan iyi kullanırdı. Çok sevdiğim bir abimizdi” (özel söyleşi).

Niyazi Gürsoy (1906):

“...Bu kadar emeklerine mukabil, başkanlarının ismini bir caddeye vermek isteyen belediye meclisi üyelerinin ittifakını şiddetle reddeden bu fedakâr ve feragatkâr zatın önümüzdeki başkan seçiminde başkanlık hizmetini tekrar kabul edeceğini kuvvetle ümit etmekteyiz. Çünkü Abana **Fahri**’siz (Yazgan, 1914) ve **Fahri Abana**’sız olamaz. Abana’ya heykeli dikilmesi lâzım gelen bu zata dil uzatmak değil, icraatını tenkit edecek bir Abanalının mevcut olmadığını Sayın Gazeteniz’in bilmesini isterim” (Doğrusöz Gazetesi, 23 Ağustos 1948).

ABANA HALKEVİ’NİN AÇILIŞ TÖRENİ

Orhan Peker’den aldığımız bu fotoğrafın arkasında **Nurettin Peker**’in (fotoğrafta ortada) elyazısıyla **Abana Halkevi**’nin 20 Şubat 1944’te açıldığı bildiriliyor. **Abana**’da 1930’lu yıllarda da halkevi vardı. **Spor kulübü** gibi halkevinin de 1944’te ikinci kez açıldığı anlaşılıyor.

Bugün **Abana**'da **Fahri Yazgan**'dan hiçbir iz yok.

Ayhan Karayalçın:

"...**Fahri Yazgan**'ı yok sayan, **İlhan Şekerci**'yi **Fahri Yazgan**'ın üzerinde görerek bir parka adını yazdıran yerel yöneticilerimiz bizce Abana'nın **yüzkarasıdır!** Böylesi davranışlar '**Abanalı imaj**'na yakışmıyor" (abanagazetesi.8m.com, Mayıs 2001)

FUTBOL ALANLARININ ÖYKÜSÜ

1- İlk futbol alanı 1936'da **Cevizlik**'te kuruldu(*). Alan, buradaki çınar ve cevizlerden çoğunun kesilmesiyle açıldı. Uğraşmalarına karşın, buradaki hamamı yıkamadılar.

2- **Fahri Yazgan**'ın (1914), yapılışını anlattığı ikinci alan, bugünkü **Abana Tatil Köyü** havuzunun güneyinde kaldı. Bugünkü havuzun yeri o zaman denizdi. Topun denize kaçmaması için, denizden yana duvar çekildi. 1950'ye dek, belediyeden başlayarak Abana-Hacıveli yolunun denizden yanında hiçbir yapı yoktu(*). Bu alan, içine **Tarım Kredi Kooperatifi** (1955**) yapılarına dek kullanıldı.

3- Üçüncü alan bugünkü **hükümet konağı** ve bahçesinin yerine yapıldı. Burası daha önce hiç kullanılmamıştı. Özellikle belediyeden yanı azgın diken ve yaban gülleriyle kaplıydı.

4- 1977'de hükümet yapısına başlanınca gençler bir süre alansız kaldı ve geçici olarak kalelerini **Zeytinlik**'e kurdu. 4. alan, **Beşevler**'in denizden yanına (bugünkü İlhan Şekerci Parkı) yapıldı. **Dallas** adı verilen, **Rasim Yüksel**'in (1934) yaptırdığı **Abana**'nın en büyük iki yapısının temel kazılarının toprağı bu alana dökülerek, 1978'de tamamlandı. 1981'deki büyük deniz azgını bu alanın yarıya yakınına götürdü. Gençler yine bir süre (alan onarılan dek) **Zeytinlik**'te kaleler kurarak çalıştı

*) Pazar **Cevizlik**'te kurulurdu. **Muzaffer Tıǧlı**'ya (1912) göre, "Dini bayramlarda herkes evinden yemek çıkarır, **Cevizlik**'te sofralar kurulur, yenirdi" (AG'de 15 Nisan 1978'de yayımlanan söyleşi bantlarının yeni çözümü). **Şaban Ömür** (1914), "**Cevizlik**'e bayramlarda her evden bir sofraya gelirdi. Sonradan pilava döndü" diyor (özel söyleşi). **Mustafa Öztürk** (1931) "Bayramlarda herkes evinden bakır sofraya içinde pilav getirirdi. Yanında hoşaf da olurdu. Üzüm pekmeziyle yapılmış top helvası da olurdu. Pazar yerinde **Yatı Mektebi**'ne yakın yerlere sofralar kurulur, yenirdi" (özel söyleşi). **Hayri Aydemir** (1924) de "Bayramlarda cevizlere salıncak kurarlardı" diyor (özel söyleşi).

*) Bugünkü belediyenin yerinde, 1930'da "**köy konağı**" olarak yapılan eski **belediye** yapısının temeli yapılırken, azgın deniz dalgaları yapının temelini üç kez yıkmış! Belediyeden **Çölmekçi**'ye doğru yolun deniz yanında hiçbir yapı yoktu. İlk iki yapılar 1950'lerin başlarında **orman bölge** yapısı ve **ortakul** olarak başlanılan yapıdır. 1930'da belediyeden (köy konağı) **Çayaǧzı**'na doğru yalnızca **Muzaffer Tıǧlı** (1912) ve **Faik Acar**'ın (1903) evleri vardı (Acar'ınki 1998'de yıkıldı). Deniz dalgaları zaman zaman bu yapılara dek gelirdi. Çarşıdaki denize en yakın üçüncü yapıyı (altı iki dükkân, üzeri ev) bugünkü **Atatürk Anıtı** karşısına 1933'te **Müezzın Mustafa Yorgancı** (1894) yaptırdı. Bu yapının birer yanına da **Fayık Saraç**'la (1902) **Nuri Usta** (Fırıncı, 1886) o zamanın oldukça görkemli yapılarını yaptırdılar (**Cumhuriyet Alanı**'nın genişletilmesi amacıyla bu yapılar 1970'te yıktırıldı).

Halı Futbol Alanı

Son Futbol Alanı

TOSYA'YI 15-0 YENDİK

Abana'nın patladığı, izleyicilerin futbola doydduğu bu oyun tam anlamıyla görkemliydi.

Oyunun başlamasıyla ağırlığını koyan **Abana**, birinci dakikada sayısına kavuştu. Birinci yarıda 7; ikinci yarıda da 8 sayı çıkaran **Abana**, alandan 15-0 yengiyile ayrıldı. Bu, **Abana** tarihinin en büyük yengisiydi.

Bu oyunla ligin birinci yarısı, **Abanaspor**'un birinciliğiyle tamamlandı.

AG (Kasım 1989)

) "01.11.1953 pazar günü ihale komisyonumuz saat 14'te toplandı. **Kooperatif binası ihalesine girecek olan **Faik Arıkan**'ın (1920) geldiği görüldü. Teklif zarfı açıldı. 23.000 (yirmüçbin) liraya yapmayı taahhüt ettiği anlaşıldı. Başkaca talip de zuhur etmediğinden, mezkûr inşaatın aynı fiyatla **Faik Arıkan**'a yaptırılmasına komisyonumuzca uygun görülmüş olduğunu bildirir karardır" (Abana Tarım Kredi Kooperatifi'nin karar defteri, 1953, 1954 ve 1955. Komisyon Başkanı **Mustafa Mağra**, Kooperatif Başkanı **Mehmet Güngör**, Fen Memuru - bulunmadı- ve 3 üye -imzalar okunamadı-. Sayfa 10). Yapının bahçe duvarı ve dış düzenlemesi de 1955'te Yükleme **Mehmet Güngör**'e 2260 liraya yaptırıldı.

5- Son alan **Ezine Çayı** düzliğündeki **sanayi çarşısı**'nın kuzeyine (Harmason Köprüsü'nün güneyi) yapıldı (1991). Alanın çimlendirme çalışmaları iyi yapılamadığından ancak 1998'de lig karşılaşmalarına açılabilirdi.

1995'te, **Uğur Mumcu Tenis Kortu**'nun yanına "**çim futbol alanı**" yapıldı.

2. Bungalov Evler'le (Kuzey Yıldız Tatil Evleri) "**kamping**" arasında (Karayolları Dinlenme Kuruluşu'nun denizden yanı) 1968'de açılan alana küçük kaleler kurularak burada da futbol oynanıyor. "**Kaymakamlık Kupası**" gibi karşılaşmalar burada yapılıyor.

2000'de' Orman İdaresi'nin batısına (1955'te "**ortaokul**" olarak tasarlanan, bir ara hastane olarak kullanılan ve 1997'de yıkılan yapının arsasının bir yanına) **halı futbol alanı** yapıldı (bir yanına da **Çamlık Cafe** ve **Cafe Köyüm** açıldı).

